

**ABDULLAH AHMAD BADAWI:
LEGASI NEOKONSERVATIF**

MUHAMAD TAKIYUDDIN ISMAIL

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

2012

**ABDULLAH AHMAD BADAWI:
LEGASI NEOKONSERVATIF**

oleh

MUHAMAD TAKIYUDDIN ISMAIL

**Tesis yang diserahkan untuk
memenuhi keperluan bagi
Ijazah Doktor Falsafah (Sains Politik)**

Julai 2012

PENGHARGAAN

Agak sukar untuk menyampaikan penghargaan kepada seluruh pihak yang menyumbang kepada penyiapan tesis ini. Secara umum, pihak yang wajar mendapat kredit utama ialah sumber-sumber yang telah mengisi 1,371 nota kaki yang wujud dalam kajian ini. Tanpa sumber-sumber yang telah dirundingi ini – baik dalam sebarang jua bentuk – tesis ini pastinya tidak akan terhasil. Sama pentingnya, penghargaan tertinggi ditujukan kepada empat pihak utama yang berada paling dekat dengan pengkaji sepanjang tempoh tesis ini disiapkan. Di tempat teratas ialah ibu tercinta, Patariah Abdul Rahman yang tidak pernah terlupa mendoakan anak-anaknya pada setiap masa. Tidak terkecuali ialah ibu dan ayah mertua. Keduanya kepada isteri, Herliza Khairuddin yang sentiasa memahami bebanan seorang calon Ph.D. Buat penyelia, Profesor Madya Dr. Ahmad Fauzi Abdul Hamid – pengalaman berada di bawah penyeliaan seorang akademik yang sentiasa menitikberatkan mutu dan integriti keserjanaan adalah cukup bermakna. Tidak kurang penting ialah kepada anak-anak tersayang, Intan Nurfaiza dan Muhammad Imran yang banyak melapangkan tekanan pengajian dengan tawa dan keletah masing-masing.

Dalam aspek pentadbiran, ucapan terima kasih ditujukan kepada Kementerian Pengajian Tinggi (KPT) dan Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) yang menguruskan penajaan pengajian dan beberapa pembiayaan persidangan. Selain dari kemudahan ini, bantuan kewangan yang diberikan oleh pihak Universiti Sains Malaysia (USM) melalui Geran Penyelidikan Siswazah Universiti Penyelidikan (USM-RU-PRGS) dan juga Geran Insentif Penyelia Ph.D. telah melicinkan lagi proses pengajian dan penyiapan tesis. Tidak dilupakan ialah Pejabat Yang Amat Berbahagia, Tun Abdullah Ahmad Badawi

khususnya Saudara Teoh Ai Hua, Dekan Pusat Pengajian Pendidikan Jarak Jauh (PPPJJUSM), Profesor Madya Dr. Habibah Lateh, Timbalan Dekan Pengajian Siswazah dan Penyelidikan PPPJJUSM, Profesor Madya Dr. Mustafa Fadzil, Pengerusi Rancangan Sains Politik PPPJJUSM, Dr. Wan Asna Wan Mohd. Noor, kakitangan pentadbiran PPPJJUSM, kakitangan Institut Pengajian Siswazah USM, kakitangan Pejabat Penyelidikan dan Inovasi USM, kakitangan Jabatan Bendahari USM, kakitangan Perpustakaan Hamzah Sendut USM, kakitangan Perpustakaan Tun Sri Lanang UKM, kakitangan Perpustakaan Universiti Malaya (UM), Ibu Pejabat UMNO Kuala Lumpur, Pejabat Perhubungan Awam Universiti Utara Malaysia (UUM), Pejabat Komunikasi dan Korporat Universiti Malaysia Kelantan (UMK), kakitangan akademik Pusat Pengajian Sejarah, Politik dan Strategi (PPSPS) UKM dan juga kakitangan am PPSPS UKM.

Tesis ini mendapat kerjasama daripada 19 responden yang telah ditemu bual dan kesediaan mereka untuk melibatkan diri dalam kajian ini merupakan pengalaman yang paling tidak ternilai. Mereka terdiri daripada bekas Perdana Menteri, Abdullah Ahmad Badawi, Shahrir Samad (Ahli Parlimen Johor Bahru), Nazri Aziz (Menteri di Jabatan Perdana Menteri), Zaid Ibrahim (bekas Menteri di Jabatan Perdana Menteri), Saifuddin Abdullah (Timbalan Menteri Pengajian Tinggi), Profesor Dr. Shamsul Amri Baharuddin dari UKM, Dr. Chandra Muzaffar dari *JUST*, Profesor Mohamad Abu Bakar dari UM, Profesor Dr. Edmund Terence Gomez dari UM, Profesor Dr. Mad Nasir Shamsuddin dari Universiti Pertanian Malaysia (UPM), Profesor Dr. Mohd Yusof Othman dari UKM, Dr. Ooi Kee Beng dari Institute of Southeast Asian Studies (ISEAS), Dr. Nasir Hashim dari Parti Sosialis Malaysia (PSM), Wan Esuriyanti Wan Ahmad (bekas Setiausaha Akhbar kepada Abdullah), Ibrahim Suffian (Pengarah Merdeka Centre),

Yazid Othman (Presiden Wartawan Melayu Malaysia), R. Nadeswaran (bekas Timbalan Editor *The Sun*), Ahiruddin Atan (jurublog dengan nama Rocky Bru) dan juga seorang Responden Yang Tidak Dinamakan (yang merupakan kenalan terdekat Abdullah). Turut memberikan sumbangan menerusi proses pertukaran pandangan ialah beberapa sarjana dan individu lain seperti Profesor Dr. K.S. Nathan (UKM), Profesor Garry Rodan (Murdoch University Australia), Profesor Stephen Cohen (New York University), Profesor Madya Dr. K. Ramanathan (USM), Profesor Madya Dr. Ahmad Nidzamuddin Sulaiman (UKM), Encik Wan Abd. Rahman Wan Abd. Latiff (bekas pensyarah UKM), John Liu (bekas penyelaras projek Suara Rakyat Malaysia, SUARAM), Reverend PD Dr. Sherman Kuek (Pengarah Diocesan Pastoral Institute Diocese of Melaka-Johor), Chris Anthony (aktivis sosial di Pulau Pinang) dan Eddie Low (jurublog).

Melengkapkan peranan ini ialah input-input yang diberikan oleh para sarjana lain melalui anugerah penyelidikan, laporan pewasitan jurnal, seminar akademik yang dihadiri, perbincangan tidak rasmi, e-mel dan pertemuan sosial. Antaranya ialah panelis Anugerah Persada Kencana USM Untuk Penyelidikan Terbaik 2011 (kategori Sastera Tulen), pihak editorial jurnal-jurnal yang telah dan akan menerbitkan beberapa artikel berkaitan tesis ini iaitu *Japanese Journal of Political Science* (Cambridge University Press), *Asian Survey* (University of California Press), *Kajian Malaysia* (USM), *Jebat* (UKM) dan *Manusia dan Masyarakat* (UM). Tidak terkecuali ialah Profesor Dr. Abdul Rahman Embong dan Profesor Dr. Wan Zawawi Ibrahim yang memberikan komen yang berguna dalam *Capacity Building Workshop for Young Social Science Scholars 2011* anjuran Persatuan Sains Sosial Malaysia dan kakitangan akademik Program Sains

Politik PPPJJUSM yang kerap bertukar pandangan dalam bentuk konstruktif dalam seminar-seminar dalaman yang diadakan.

Tidak dilupakan ialah sokongan peribadi dari kenalan serta teman-teman yang begitu banyak memberikan sokongan moral sepanjang tempoh pengajian; Mohamad Nashrique, Sri Yunanto, Che Hamdan, Muhd Norizam Jamian, Mohd Zaidi, Nur Afifa, Mohd Hiezam, Salehudin Abd Munim, Ahmet Dogan, Shintaro Yagi, Yoe Kanai dan Jookyung Lee. Terakhir tetapi tidak kurang penting ialah kepada para guru dan pensyarah yang telah selama ini memberikan didikan – Sekolah Rendah Kebangsaan Clifford Kuala Kangsar (1982-1987), Sekolah Menengah Clifford Kuala Kangsar (1988-1994), Institut Teknologi Mara Shah Alam (1996-1998), Universiti Kebangsaan Malaysia (2004-2006) dan University of Sheffield, United Kingdom (2007-2008). Semoga anda semua diberkati Tuhan.

Tesis ini ditujukan kepada ayah tercinta, Allahyarham Ismail@Fakhri yang tidak pernah sempat menyaksikan dan menikmati segala pencapaian anaknya.

SENARAI KANDUNGAN

HALAMAN

Penghargaan.....	ii
Senarai Kandungan.....	vi
Senarai Rajah.....	xii
Senarai Singkatan.....	xiii
Abstrak.....	xvii
Abstract.....	xix

BAB 1: PENGENALAN

1.1	Pendahuluan.....	1
1.2	Latar Belakang Kajian.....	2
1.3	Permasalahan Kajian.....	7
1.4	Persoalan Kajian.....	12
1.5	Objektif Kajian.....	13
1.6	Kerangka Teoritikal.....	14
1.6.1	Konservatisme.....	14
1.6.2	Neokonservatisme.....	25
1.6.2.1	Kesatuan Soviet.....	28
1.6.2.2	China.....	29
1.6.2.3	Jepun.....	30
1.6.2.4	Taiwan.....	31
1.7	Metodologi Kajian.....	33
1.7.1	Metodologi Pengutipan Data.....	33
1.7.2	Kaveat Pengoperasian.....	37
1.8	Organisasi Kajian.....	41

BAB 2: SOROTAN KAJIAN

2.1	Pengenalan.....	43
2.2	Kajian Mengenai Demokrasi, Perubahan dan Reformasi.....	44
2.3	Kajian Mengenai Kepimpinan Mahathir Mohamad.....	49
2.4	Kajian Mengenai Konservatisme dan Tradisi.....	52
2.5	Kajian Mengenai Abdullah Ahmad Badawi.....	57
2.5.1	Kajian Awam dan Separa Ilmiah.....	58
2.5.2	Tema Perubahan dan Gaya Kepimpinan Abdullah.....	59
2.5.3	Tema Islam Hadhari.....	62
2.5.4	Kajian Mengenai Pilihan Raya Umum Ke-12 (PRU-12) 2008....	64
2.6	Analisis Sorotan Kajian.....	66

BAB 3 : KEPIMPINAN NEOKONSERVATIF

3.1	Pengenalan.....	70
3.2	Latar Agama Abdullah: Antara Etika dan Realpolitik.....	70
3.3	Gaya Kepimpinan.....	77
3.3.1	Menganjak Budaya Feudal.....	77
3.3.2	Dilema Kuasa Lunak dan Machiavellian.....	81
3.3.3	Demokrat Semulajadi.....	86
3.3.4	Falsafah Politik: Persoalan Keseimbangan.....	90
3.4	Sistem Sokongan.....	92
3.4.1	Struktur Pasukan Kepimpinan Abdullah.....	92
3.4.2	Khairy Jamaluddin dan Intelektual Neokonservatif.....	99
3.4.3	Kalimullah Hassan dan <i>New Straits Times</i> (NST).....	113
3.4.4	Kamaluddin Abdullah dan Patrick Lim.....	118
3.4.5	Paradoks Reformis.....	120
3.4.6	Khairy dan Legasi Abdullah.....	123
3.5	Kesimpulan.....	128

BAB 4: PEMBANGUNAN LUNAK

4.1	Pengenalan.....	129
4.2	Penyegaran Semula Sektor Pertanian dan Pembangunan Luar Bandar: Anak Didik Politik Tun Razak.....	131
4.2.1	Strategi Serampang Empat Mata.....	136
4.2.2	Pembangunan Wilayah.....	140
4.2.3	Masa Hadapan.....	144
4.3	Penekanan Terhadap Pembangunan Modal Insan.....	148
4.3.1	Pembentukan Masyarakat Seimbang.....	149
4.3.2	Institusi Kekeluargaan.....	151
4.3.3	Pembangunan Gender.....	152
4.3.4	Aspek Keagamaan dan Moral.....	153
4.3.5	Demokrasi dan Pembangunan Modal Insan.....	155
4.3.6	Pembangunan Generasi Muda.....	157
4.3.7	Pemuliharaan Alam Sekitar.....	159
4.3.8	Dilema Pembangunan Tidak Nampak.....	160
4.4	Reformasi Ekonomi Politik: Cabaran Kompleks Parti-Birokrasi.....	161
4.4.1	Transformasi Syarikat Berkaitan Kerajaan (GLC): Antara Profesionalisme dan Nasionalisme.....	162
4.4.2	Projek Mega: Pengurangan atau Penerusan?.....	173
4.4.3	Agenda Integriti.....	179
4.4.3.1	Pembanterasan Rasuah: Selangkah Ke Hadapan, Dua Langkah Ke Belakang?.....	179
4.4.3.2	Keterbukaan Konstruktif dan Reformasi Perkhidmatan Awam.....	188
4.4	Kesimpulan.....	193

BAB 5: REFORMASI TADBIR URUS DEMOKRATIK DAN INSTITUSI

5.1	Pengenalan.....	197
5.2	Dasar Keterbukaan.....	198
5.3	Media.....	202
5.3.1	Media Baru: Kegagalan Strategi Pertautan.....	202
5.3.2	Blog: Pandangan Alternatif atau Pandangan Kumpulan Berkepentingan?.....	208
5.3.3	Media Pro-Reformasi: <i>The Star</i> dan <i>The Sun</i>	211
5.4	Parlimen.....	218
5.4.1	Sosialisasi Ahli-Ahli Parlimen.....	220
5.4.2	Agenda Integriti dan Penubuhan Jawatankuasa Terpilih.....	221
5.4.3	Dasar Keterbukaan dan Debat Parlimen.....	222
5.4.4	Kebebasan Ahli Parlimen Kerajaan.....	224
5.5	Sistem Pemilih.....	226
5.5.1	Sistem Pilihan Raya: Ironi PRU-12.....	226
5.5.2	Kesan Boomerang: 16 September dan Krisis Perlembagaan Perak.....	231
5.6	Undang-undang Pencegahan dan Kawalan.....	233
5.6.1	Akta Keselamatan Dalam Negeri (ISA).....	234
5.6.2	Akta Universiti dan Kolej Universiti (AUKU).....	238
5.7	Pasukan Polis: Konservatisme Birokratik.....	240
5.8	Institusi Kehakiman: Pemulihan Prinsip Semak Dan Imbang.....	245
5.9	Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM): Satu Lagi Reformasi Yang Dilunakkan.....	255
5.10	Kesimpulan.....	258

BAB 6: ISU-ISU PERLEMBAGAAN

6.1	Pengenalan.....	263
6.2	Pendekatan Spektrum Sederhana: Dilema ‘Keadilan Untuk Semua’.....	264
6.2.1	Tindakan Afirmatif: Dasar Ekonomi Baru (DEB).....	270
6.2.2	Perhimpunan Agung UMNO 2006: Detik Ultra-Konservatif.....	273
6.2.3	Etnik India dan Kebangkitan Hindraf.....	277
6.3	Islam Hadhari: Pelentur Konservatisme Agama Yang Dirampas.....	282
6.3.1	Majlis Antara-Agama (IFC).....	288
6.3.2	Kebebasan Agama: Perkara 121 (1A) Perlembagaan Persekutuan.....	289
6.3.3	Kumpulan Artikel 11 (KA11).....	291
6.3.4	Kebangkitan Islamis Ultra-Konservatif.....	294
6.3.5	Islam Liberal dan Sisters in Islam (SIS).....	301
6.3.6	Pengukuhan Kuasa Birokrat Islamis Konservatif.....	302
6.3.7	Islam Hadhari: Belasungkawa.....	306
6.4	Kebangkitan Semula Peranan Raja-Raja Melayu.....	310
6.4.1	Institusi Beraja Sebagai Pertahanan dan Pelindung.....	314
6.4.2	Krisis Perlembagaan di Perak.....	317
6.5	Isu Bahasa Melayu: Pengajaran dan Pembelajaran Sains dan Matematik dalam Bahasa Inggeris (PPSMI).....	323
6.6	Kesimpulan.....	327

BAB 7: BERAKHIRNYA DETIK NEOKONSERVATIF

7.1	Pengenalan.....	330
7.2	Struktur Kekuasaan UMNO dan Perlantikan Kabinet.....	331

7.3	Politik Penaungan dan Politik Wang.....	337
7.4	Konflik Mahathir dan Abdullah: Sindrom Reaksioneri.....	346
7.5	Pasca PRU-12: Kebangkitan Gerakan Konservatif dan Reaksioneri.....	356
7.6	Muzakarah UMNO-PAS: Tentangan ‘Neokonservatif Pas’.....	362
7.7	Desakan Peralihan Kuasa	366
7.8	Hari-Hari Terakhir Seorang Neokonservatif dan Pengukuhan Semula Pengaruh Konservatif.....	378
BAB 8: KESIMPULAN		392
8.1	Kepimpinan Najib Razak: Dari Konservatif Ke Neokonservatif?.....	397
8.2	Abdullah dan Penilaian Sejarah.....	406
8.3	Agenda Penyelidikan Masa Hadapan.....	415
RUJUKAN.....		419
LAMPIRAN.....		486
Lampiran A	: Senarai Penerbitan.....	487
Lampiran B	: Kronologi Karier Politik Abdullah.....	489
Lampiran C	: Sepuluh Ucapan / Wawancara Terpenting Abdullah.....	492
Lampiran D	: Senarai Bukti Penerbitan Jurnal / Anugerah.....	493

SENARAI RAJAH

Rajah 3.1	Struktur Sokongan Abdullah Ahmad Badawi.....	98
-----------	--	----

SENARAI SINGKATAN

ABIM	Angkatan Belia Islam Malaysia
ACA	<i>Anti-Corruption Agency</i> (Agensi Pencegahan Rasuah)
ACCIN	<i>Allied Coordinating Committee of Islamic NGOs</i> (Jawatankuasa Gabungan Badan Islam Bukan Kerajaan)
ADUN	Ahli Dewan Undangan Negeri
AP	<i>Approved Permit</i> (Permit Import)
ASLI	<i>Asian Strategy and Leadership Institute</i>
AUKU	Akta Universiti dan Kolej Universiti
BADAI	Badan Bertindak Anti-IFC
BADAK	Bahagian Pengurusan dan Dasar, Jabatan Perdana Menteri
BERNAMA	Berita Nasional Malaysia
BERSIH	Gabungan Pilihan Raya Bersih dan Adil
BN	Barisan Nasional
BPR	Badan Pencegahan Rasuah
BTN	Biro Tatanegara
CPI	<i>Corruption Perceptions Index</i> (Indeks Persepsi Rasuah)
DAP	<i>Democratic Action Party</i> (Parti Tindakan Demokratik)
DBP	Dewan Bahasa dan Pustaka
DEB	Dasar Ekonomi Baru
ECER	<i>East Coast Economic Region</i> (Wilayah Ekonomi Pantai Timur)
GLC	<i>Government-Linked Company</i> (Syarikat Berkaitan Kerajaan)
GMI	Gerakan Mansuhkan ISA
GMP	Gerakan Mansuhkan PPSMI
GPMS	Gabungan Pelajar Melayu Semenanjung
HINDRAF	<i>Hindu Rights Action Force</i> (Barisan Bertindak Hak-Hak Hindu)
IDR	<i>Iskandar Development Region</i> (Wilayah Pembangunan Iskandar)
IFC	<i>Inter-Faith Council</i> (Majlis Antara Agama)
IKIM	Institut Kefahaman Islam Malaysia

IKS	Industri Kecil dan Sederhana
IPCMC	<i>Independent Police Complaints and Misconduct Commission</i> (Suruhanjaya Bebas dan Salah Laku Polis)
ISA	<i>Internal Security Act</i> (Akta Keselamatan Dalam Negeri)
ISEAS	<i>Institute of Southeast Asian Studies</i>
ISIS	<i>Institute of Strategic and International Studies</i> (Institut Kajian Strategik dan Antarabangsa)
JAC	<i>Judicial Appointments Commission</i> (Suruhanjaya Perlantikan Kehakiman)
JAIS	Jabatan Agama Islam Selangor
JAIWP	Jabatan Agama Islam Wilayah Persekutuan
JAKIM	Jabatan Kemajuan Islam Malaysia
JPM	Jabatan Perdana Menteri
JPN	Jabatan Pendaftaran Negara
K20	Kumpulan 20 (Syarikat Utama Dalam GLC)
KA11	Kumpulan Artikel 11
KMT	<i>Kuomintang Party</i> (Parti Kuomintang Taiwan)
KPWKM	Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat
KWSP	Kumpulan Wang Simpanan Pekerja
LDP	<i>Liberal Democratic Party</i> (Parti Liberal Demokrat Jepun)
MAGERAN	Majlis Gerakan Negara
MAIWP	Majlis Agama Islam Wilayah Persekutuan
MAS	<i>Malaysia Airlines System</i> (Sistem Penerbangan Malaysia)
MCA	<i>Malaysian Chinese Association</i> (Persatuan Cina Malaysia)
MIC	<i>Malaysian Indian Congress</i> (Kongres India Malaysia)
MIER	<i>Malaysian Institute of Economic Research</i> (Institut Penyelidikan Ekonomi Malaysia)
MIHAS	<i>Malaysian International Halal Showcase</i> (Pameran Perdagangan Halal Antarabangsa)
MITI	Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri
MT	Majlis Tertinggi (UMNO)

NCER	<i>North Coast Economic Region</i> (Wilayah Ekonomi Koridor Utara)
NECC	<i>National Economic Consultation Council</i> (Majlis Perundingan Ekonomi Kebangsaan)
NEM	<i>New Economic Model</i> (Model Ekonomi Baru)
NGO	<i>Non-Governmental Organisation</i> (Badan Bukan Kerajaan)
NST	<i>New Straits Times</i>
NSTP	<i>New Straits Times Press</i>
OIC	<i>Organisation of Islamic Conference</i> (Organisasi Persidangan Negara Islam)
OSA	<i>Official Secrets Act</i> (Akta Rahsia Rasmi)
PAC	<i>Public Accounts Committee</i> (Jawatankuasa Kira-kira Awam)
PAS	<i>Pan-Malaysian Islamic Party</i> (Parti Islam Semalaysia)
PAU	Perhimpunan Agung UMNO
PBB	Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu
PBS	Parti Bersatu Sabah
PDRM	Polis DiRaja Malaysia
PEKIDA	Pertubuhan Kebajikan dan Dakwah Islamiah Malaysia
PEMBELA	Pertubuhan Pembela-Pembela Islam
PEMUDAH	Pasukan Petugas Khas Pemudahcara Perniagaan
PERKASA	Pribumi Perkasa Negara
PGCC	Penang Global City Centre
PKFZ	<i>Port Klang Free Zone</i> (Zon Bebas Pelabuhan Klang)
PKR	Parti Keadilan Rakyat
PM	Perdana Menteri
PPI	Peguam Pembela Islam
PPP	<i>People's Progressive Party</i> (Parti Progresif Rakyat)
PPSMI	Pengajaran dan Pembelajaran Sains dan Matematik Dalam Bahasa , Inggeris
PR	Pakatan Rakyat
PRK	Pilihan Raya Kecil
PRU	Pilihan Raya Umum

PSM	Parti Sosialis Malaysia
RMK	Rancangan Malaysia Ke-
SCORE	<i>Sarawak Corridor of Renewable Energy</i> (Koridor Pembaharuan Tenaga Sarawak)
SDC	<i>Sabah Development Corridor</i> (Koridor Pembangunan Sabah)
SIAP	Suruhanjaya Integriti Agensi Penguatkuasa
SIS	<i>Sisters in Islam</i>
SPR	Suruhanjaya Pilihan Raya Malaysia
SPRM	Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia
SUHAKAM	Suruhanjaya Hak Asasi Manusia Malaysia
TERAJU	Unit Peneraju Agenda Bumiputera
TNB	Tenaga Nasional Berhad
TPM	Timbalan Perdana Menteri
UIAM	Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
UiTM	Universiti Teknologi Mara
UKM	Universiti Kebangsaan Malaysia
UM	Universiti Malaya
UMK	Universiti Malaysia Kelantan
UMNO	<i>United Malays National Organisation</i> (Pertubuhan Kebangsaan Melayu Bersatu)
UPM	Universiti Putra Malaysia
UUM	Universiti Utara Malaysia

ABDULLAH AHMAD BADAWI: LEGASI NEOKONSERVATIF

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan memposisikan secara teoritikal kepemimpinan Abdullah Ahmad Badawi dalam konteks rejim konservatif UMNO. Ia mengemukakan hipotesis bahawa legasi yang ditinggalkan Abdullah merupakan cerminan ideologi neokonservatif. Neokonservatif merupakan satu aliran atau tokoh yang memaparkan penyimpangan signifikan dari kerangka asas rejim konservatif menerusi pendekatan penyegaran semula dasar-dasar lalu, penyesuaian politik, dan paling penting, tindakan reformasi politik. Dengan memanfaatkan ideologi konservatisme sebagai dasar teoritikal, kajian ini membangunkan konsep neokonservatif berdasarkan kajian yang telah dilakukan dalam beberapa buah parti dominan seperti Parti Komunis Soviet Union, Parti Liberal Demokrat di Jepun, Parti Komunis China dan Parti Kuomintang di Taiwan. Dengan menggunakan tiga metodologi iaitu pengumpulan data primer melalui temu bual langsung, kajian perpustakaan dan juga kajian lapangan, dapatan kajian memaparkan bukti bahawa era Abdullah dicerminkan oleh penyegaran semula dasar-dasar era Tunku Abdul Rahman dan Razak Hussein beserta reformasi ekonomi politik. Walaupun Abdullah berjaya meletakkan legasinya yang tersendiri, ia tidak berlaku dalam skala yang lebih meluas kerana penginstitutionian konservatisme iaitu tentangan unsur konservatif dan reaksioneri yang mempertahankan grid keseimbangan sistem. Proses liberalisasi yang dilakukan Abdullah khususnya dari segi ekonomi, tadbir urus demokratik, hubungan etnik dan agama telah menyebabkan berlakunya ketidakseimbangan dalam sistem yang telah dicorakkan oleh Mahathir sebelum itu.

Mahathirisme diujahkan merupakan satu bentuk konservatisme dan biarpun sarat dengan kelemahan, ia telah menghasilkan elemen keharmonian dan kebolehamalan. Dengan beberapa nilai yang telah terinstitusi dengan kukuh dalam rejim pemerintah seperti developmentalisme, hubungan kompleks parti-birokrasi, politik penaungan, pendekatan kawalan, sikap kerajaan lebih mengetahui dan konservatisme etno-agama, sebahagian besar perubahan yang dibawa Abdullah menerima reaksi defensif daripada keseluruhan pihak yang telah mendapat manfaat dan mempunyai hubungan simbiotik dengan sistem tersebut – UMNO, Mahathir, elit ekonomi, elit birokrasi dan juga golongan Islamis. Pada masa yang sama, fakta ini tidak meremehkan paradoks yang menghakiki legitimasi reformis Abdullah. Wujud bukti bahawa Abdullah menangguhkan beberapa reformasi yang boleh dibuat lebih awal dan tidak mengambil peluang untuk memperkenalkan barisan kepimpinan yang membayangkan reformasi yang ingin dibawa. Beliau juga meletakkan kepercayaan yang lebih besar kepada intelektual neokonservatif yang diketuai Khairy Jamaluddin. Walaupun pasukan ini memberikan dimensi teoritikal yang penting, perkara ini dibayangi oleh fakta bahawa mereka turut mengukuhkan kuasa yang besar dan menjadikan Abdullah merungkaikan sistem sokongan tradisionalnya dalam UMNO. Pemberat lain yang wajar dipertimbangkan ialah kekurangan realpolitik Abdullah bagi mengimbangi kelasakan politik UMNO.

ABDULLAH AHMAD BADAWI: A NEO-CONSERVATIVE LEGACY

ABSTRACT

This study aims to theoretically position the leadership of Abdullah Ahmad Badawi within the context of the conservative regime of UMNO. It puts forward the hypothesis that the legacy left by Abdullah serves as a reflection of the neo-conservative ideology. A neo-conservative strand or figure is one that displays significant deviations from the basic framework of a conservative regime through the revival of past policies, political reconciliation, and most importantly, political reform. By leveraging the ideology of conservatism as a theoretical basis, this study develops the concept of a ‘neo-conservative’ based on studies of several other dominant parties such as the Soviet Union Communist Party, the Chinese Communist Party, the Liberal Democratic Party of Japan, and the Kuomintang Party in Taiwan. By using three methods, viz. collection of primary data through direct interviews, library research and field studies, the findings reveal that Abdullah’s era was distinguished by the revival of policies of Tunku Abdul Rahman and Razak Hussein along with the reform of Malaysia’s political economy. Although Abdullah managed to carve a legacy of his own, its breadth and scale were restricted by the institutionalisation of conservatism – the resistance of conservative and reactionary forces defending the systemic equilibrium. Abdullah’s liberalisation policies, particularly in the economic, ethnic and religious realms and in democratic governance, led to imbalances in a system previously shaped by Mahathir. Arguably, Mahathirism is a form of conservatism and though loaded with excesses, it has produced the elements of harmony and predictability. With some values that have been institutionally embedded in the ruling regime such as developmentalism, the party-bureaucratic complex,

patronage politics, the control approach, the 'government knows best' attitude and ethno-religious conservatism, most changes brought about by Abdullah were received defensively by forces which have benefited from and enjoyed a symbiotic relationship with the system – UMNO, Mahathir, the economic elite, the bureaucratic elite and the Islamists. At the same time, this fact does not underestimate the paradoxes that eroded the reformist legitimacy of Abdullah. There exists evidence that Abdullah delayed some of the reforms and failed to take the opportunity to introduce a new leadership reflecting reforms to be carried out. He also put greater faith on the 'neo-conservative intellectuals' led by Khairy Jamaluddin. Although the team provided significant theoretical dimensions, it was overshadowed by the fact that they also wielded considerable power and forced Abdullah to dismantle his traditional support systems within the party. Also to be considered is the lack of Abdullah's realpolitik in dealing with the robustness of UMNO politics.

BAB 1

PENGENALAN

As a Malaysian conservative I have admired you from a distance. Your tenacity and singleness of purpose are qualities that we need for ourselves here. We are a developing country and to develop we must face many challenges within and outside our country. Learning from you we will persevere. We will not be deterred by adverse criticisms of our industrialisation programme, or of our political system or of our economic policies.

Mahathir Mohamad¹

1.1 PENDAHULUAN

Pada 31 Oktober 2003, Perdana Menteri Malaysia Keempat, Mahathir Mohamad menamatkan pemerintahan selama 22 tahun dan menyerahkan tampuk kepimpinan kepada Abdullah Ahmad Badawi. Fakta bahawa pemerintahan Abdullah merupakan tempoh kepimpinan yang paling singkat mungkin memberi kesimpulan awal bahawa era pemerintahannya tidak meninggalkan kesan yang begitu signifikan – sekurang-kurangnya jika dibandingkan dengan era Mahathir. Apatah lagi mempertimbangkan hakikat bahawa Abdullah melepaskan jawatannya melalui desakan dari parti UMNO yang diterajuinya selepas prestasi teruk Barisan Nasional (BN)² pada Pilihan Raya Umum ke-12 (PRU-12) pada 2008. Namun kajian ini berpendirian bahawa era Abdullah

¹ Mahathir Mohamad, 'Ucapan The Official Dinner in Honour of the RT. Honourable Margaret Thatcher Prime Minister of the United Kingdom of Great Britain & Northern Ireland', (5 April 1985), <http://www.pmo.gov.my/ucapan/?m=p&p=mahathir&id=1385> (akses pada 13 September 2009).

² Perikatan Barisan Nasional ditunjangi tiga parti utama iaitu Pertubuhan Kebangsaan Melayu Bersatu (UMNO), Persatuan Cina Malaysia (MCA) dan Kongres India Malaysia (MIC). Ia turut dianggotai oleh sembilan parti komponen lain yang mewakili pelbagai etnik termasuklah dari Sabah dan Sarawak.

merupakan tempoh masa yang cukup penting kerana perubahan-perubahan yang diambilnya membayangkan pemikiran konservatif baru ataupun ‘neokonservatif’.

1.2 LATAR BELAKANG KAJIAN

Hanya dalam tempoh empat tahun selepas mencipta rekod sebagai Perdana Menteri (PM) yang mengetuai kemenangan terbesar BN dalam PRU-11 2004, Abdullah terpaksa pula kemudiannya memikul beban sejarah apabila BN mengalami kekalahan terburuk sejak penubuhannya apabila tewas di lima buah negeri kepada Pakatan Rakyat (PR)³ dan gagal mengekalkan dominasi majoriti dua pertiga di Parlimen. Seperti yang dijangka, retorik yang mengiringi peristiwa ini ialah persoalan perubahan – sesuatu yang dipandang secara pesimis sebelumnya oleh sarjana politik mempertimbangkan sifat politik Malaysia yang amat mempertahankan bentuk sistem politik yang diamalkan.⁴ Namun, dengan perkembangan yang berlaku dalam PRU-12, prospek terhadap perubahan yang kali terakhirnya dirasai pada PRU-10 1999 mula kembali menjadi perdebatan.⁵ Begitu pun, kajian ini beranggapan faktor pertama yang harus diletakkan

³ Pakatan Rakyat merupakan gabungan tidak rasmi tiga parti pembangkang iaitu Parti Islam Semalaysia (PAS), Parti Keadilan Rakyat (PKR) dan Parti Tindakan Demokratik (DAP).

⁴ Antara pelabelan yang dibuat sarjana adalah seperti “*quasi-democracy*” dalam Zakaria Ahmad, ‘Malaysia: Quasi-Democracy in a Divided Society’, dalam Larry Diamond, Juan J. Linz dan Seymour Martin Lipset (pnyt.), *Democracy in Developing Countries, Volume Three, Asia* (Boulder: Lynn Reiner Publishers, 1989); “*semi-democracy*” dalam William Case, ‘Semi-Democracy in Malaysia: Withstanding the Pressures for Regime Change’, *Pacific Affairs*, 66, no. 2 (1993); “*statist-democracy*” dalam James J. Jesudason, ‘Statist Democracy and the Limits to Civil Society in Malaysia’, *Journal of Commonwealth and Comparative Politics*, 33, no. 3 (1995); “*neither democracy nor authoritarian*” dalam Harold Crouch, *Government and Society in Malaysia* (St. Leonards, NSW: Allen & Unwin, 1996), 12, 240; “*soft authoritarianism*” dalam Gordon P. Means, ‘Soft Authoritarianism in Malaysia and Singapore’, *Journal of Democracy*, 7, no. 4 (1996); “*restricted-democracy*” dalam Anne Munro-Kua, *Authoritarian-Populism in Malaysia* (London: Macmillan Press, 1996); “*pseudodemocracy*” dalam William Case, ‘Malaysia’s Resilient Pseudodemocracy’, *Journal of Democracy*, 12, no. 1 (2001).

⁵ Dalam PRU-10 1999, kerajaan BN mengalami penurunan sokongan yang agak mengejutkan kesan dari gerakan reformasi yang dipimpin oleh Anwar Ibrahim. Walaupun masih mampu mengekalkan majoriti dua pertiga di Parlimen, cabaran yang dikenakan oleh pakatan pembangkang iaitu Barisan Alternatif (BA)

sebagai titik mula analisis ialah kepimpinan dan dasar-dasar Abdullah yang dilihat bertentangan dengan orde politik era Mahathir. Sebelum lagi berlakunya peralihan kuasa, kebanyakan sarjana bersetuju bahawa siapa jua yang akan menggantikan Mahathir harus berusaha untuk memisahkan dirinya dari Mahathirisme dalam mendapatkan legitimasi baru. Selain dari memastikan legasi tidak popular Mahathir seperti korupsi dan authoritarianisme tidak diteruskan dalam pentadbiran seterusnya, UMNO juga dilihat berhadapan dengan masalah “kejumudan” (*inertia*) dan “kelesuan” (*malaise*) yang serius selepas PRU-10 1999.⁶ Kesedaran ini ditunjukkan Abdullah apabila memperkenalkan dasar-dasar yang melambangkan “pusingan 360 darjah”⁷ atau “menyah Mahathirisme” (*de-Mahathirisation*).⁸ Selain dari personalitinya yang tidak seagresif Mahathir, beliau juga membawa masuk tenaga-tenaga muda sebagai pembantunya, menukar prioriti pembangunan negara, membuka lebih banyak ruang kebebasan, memperbaiki tadbir urus demokratik dan mengambil spektrum yang lebih sederhana dalam aspek hubungan kaum serta agama. Hanya setahun selepas pemerintahannya, beliau dihujahkan telah mencipta identiti tersendiri⁹ walaupun pada akhirnya, rekod Abdullah dianggap sebagai “kontroversi”.¹⁰

dianggap begitu signifikan sehingga ia dipandang sebagai era “politik baru”. Lihat antaranya Mohd Yusof Kasim dan Azlan Ahmad (pnyt.), *Politik Baru dalam Pilihanraya Umum* (Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia, 2002); Francis Loh Kok Wah dan Johan Saravanamuttu (pnyt.), *New Politics in Malaysia* (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2003).

⁶ Maznah Mohamad, ‘The UMNO Malaise’, *Aliran Monthly*, 20, no.2 (2000); Hari Singh, ‘Democratization or Oligarchic Restructuring? The Politics of Reform in Malaysia’, *Government and Opposition*, 35, no. 4 (2000), 545-546; N. Ganesan, ‘Malaysia in 2003: Leadership Transition with a Tall Shadow’, *Asian Survey*, 44, no. 1 (2004), 70; Ahmad Fauzi Abdul Hamid, ‘The UMNO-PAS Struggle: Analysis of PAS’s Defeat in 2004’ dalam Saw Swee-Hock dan K. Kesavapany (pnyt.), *Malaysia: Recent Trends and Challenges* (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2006), 113.

⁷ Ahmad Atory Hussain, *Politik Melayu Di Persimpangan: Suatu Analisis Pilihan Raya Umum 2008* (Kuala Lumpur: Utusan Publications, 2009), 259.

⁸ Khoo Boo Teik, ‘De-Mahathirising Malaysia’, *Aliran Monthly*, 23, no. 8 (2003).

⁹ Bridget Welsh, ‘Malaysia in 2004: Out of Mahathir Shadow’, *Asian Survey*, 45, no. 1 (2005), 153-154; Mely Caballero-Anthony, ‘Political Transitions in Southeast Asia’, *Southeast Asian Affairs* (2005), 27-30.

¹⁰ ‘Terukir dalam sejarah – Musa Hitam’, *Utusan Malaysia*, 9 Oktober 2008.

Mengapakah pemerintahan Abdullah tetap dianggap sebagai kontroversi seperti juga pemerintahan Mahathir sebelumnya? Umumnya, Abdullah mewarisi sebuah kepemimpinan yang menekankan konsep pemerintah yang kuat¹¹ dan pembangunan ekonomi dalam mengekalkan legitimasi kekuasaan. Kelangsungan kuasa BN khususnya di bawah pemerintahan Mahathir mencerminkan penekanan terhadap status quo. Mahathir juga berjaya menginstitusi dan mempertahankan sebarang dasarnya secara konsisten. Biarpun terdapatnya beberapa krisis getir seperti Krisis Perlembagaan 1983 dan 1993, perebutan jawatan Presiden UMNO 1987, krisis ekonomi 1997 dan pemecatan Anwar Ibrahim pada 1998, beliau berjaya keluar dari semua krisis ini dengan impak yang sederhana iaitu dengan maksud masih mampu mengemudi kemenangan BN dengan majoriti dua pertiga dalam setiap PRU yang diadakan. Era pemerintahannya dianggap sebagai “Mahathirisme” mempertimbangkan kejayaannya membangunkan negara mengikut acuan ala-Malaysia.¹² Dalam maksud kajian ini, Mahathir telah berjaya meletakkan satu konservatisme politik yang begitu kukuh demi kelangsungan rejim pemerintahannya. Sebagai definisi permulaan di awal perbincangan, konservatisme yang dimaksudkan di sini ialah elemen yang dianggap Mohamad Abu Bakar sebagai “nilai-nilai dominan” dan “pemikiran dasar” yang bertindak sebagai “konsep pengorganisasi dan modus operandi dalam perlakuan politik” dan sentiasa dipertahankan ketika berinteraksi dalam keadaan semasa.¹³

¹¹ Pemerintah yang kuat merujuk kepada sifat pemerintahan sesuatu rejim yang mengenakan kawalan yang besar dalam aspek politik dan ekonomi serta berupaya mendominasi atau mencairkan kumpulan-kumpulan bebas yang lain seperti parti politik, pertubuhan perniagaan, pertubuhan bukan kerajaan atau kesatuan sekerja. Lihat Clark D. Neher, ‘Asian Style Democracy’, *Asian Survey*, 34, no. 11(1994).

¹² Khoo Boo Teik, *Paradoxes of Mahathirism: An Intellectual Biography of Mahathir Mohamad* (Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1995); John Hilley, *Malaysia: Mahathirism, Hegemony and The New Opposition* (London: Zed Books, 2001).

¹³ Mohamad Abu Bakar, ‘Konservatisme dan Konflik: Isu ‘Kafir-Mengkafir’ dalam Politik Kepartian 1955-2000’, *Pemikir*, Julai 2000, 122-123.

Antara nilai-nilai dominan yang jelas didukung kuat oleh Mahathir adalah gagasan Nilai Asia yang diperjuangkannya dalam menjustifikasikan model demokrasi dan pembangunan ekonomi Malaysia. Idea-idea seperti kesinambungan pembangunan, ketidaksesuaian demokrasi beracuan Barat, penekanan terhadap hak-hak komuniti melebihi hak individu, kepatuhan terhadap orde dan autoriti dan mengandaikan perubahan sebagai sesuatu yang boleh menggugat proses pembangunan merupakan antara elemen-elemen yang amat kuat mendasari kejayaan Malaysia menjadi sebuah negara perindustrian baru.¹⁴ Rangkuman kecenderungan-kecenderungan ini menjadikan era Mahathir sebagai “agak tertutup”¹⁵ dan mencerminkan “darjah kawalan yang tinggi”.¹⁶ Beliau dianggap sebagai “ahli politik konservatif” yang memegang prinsip orde, undang-undang dan kestabilan hinggalah beliau tidak akan mempertimbangkan sebarang cabaran terhadap kepimpinan dan rejimnya.¹⁷ Antara elemen yang disenangi Mahathir ialah kepimpinan autoritarian dan faktor keselamatan dalam jawatan yang menurutnya dapat menyumbang kepada usaha mengubah taraf hidup rakyat.¹⁸ Perubahan menurut Mahathir juga hanya dianggap baik jika ia dilakukan secara berperingkat biarpun bermatlamatkan maksud yang positif.¹⁹ Ringkasnya, fakta-fakta ini mencadangkan penghayatan kuat Mahathir terhadap prinsip-prinsip konservatisme.

¹⁴ Mahathir Mohamad, ‘Nilai Asia’, *Dewan Budaya*, April 1995, 5-12; Abdul Rahman Embong, ‘Nilai Asia: Kesatuan Dalam Kepelbagaian’, *Dewan Budaya*, Mei 2003, 12-15.

¹⁵ Ahmad Atory Hussain, *Politik Melayu Di Persimpangan*, 259.

¹⁶ R.S. Milne dan Diane K. Mauzy, *Malaysian Politics under Mahathir* (London: Routledge, 1999), 1.

¹⁷ Khoo Boo Teik, *Beyond Mahathir: Malaysian Politics and its Discontents* (London: Zed Books, 2003), 188.

¹⁸ Mahathir Mohamad, ‘Interview: Retired or not, Mahathir is still in his element’, *The Star*, 19 Oktober 2004.

¹⁹ Mahathir Mohamad, ‘Wawancara: Dr M menilai kepimpinan’, *Mingguan Malaysia* 31 Oktober 2004.

Sebelum peralihan kuasa, Abdullah menegaskan yang beliau tidak akan melakukan sebarang “perubahan radikal”. Seperti Mahathir, Abdullah juga mempercayai yang faktor kesinambungan memainkan peranan utama dalam pembangunan negara.²⁰ Namun tidak lama untuk mengesani bahawa kenyataan ini mengambil praktik yang berbeza apabila beliau mula memunculkan identitinya yang tersendiri hanya dalam tempoh sebulan selepas itu.²¹ Menariknya, perubahan yang dibawa Abdullah tidak disusuli dengan tentangan. Manifestasi ini dapat dilihat melalui kepercayaan besar rakyat yang memberikan undi popular sebanyak 90.4% kepada BN dalam PRU-11 pada Mac 2004. Kemenangan ini dinukilkan sebagai mencerminkan peranan Abdullah sebagai “penyimpang” bukan “penerus” tradisi Mahathirisme.²² Musa Hitam menyifatkan golongan “pelarian sementara” yang tidak menyenangi Mahathir pada PRU-10 1999 telah kembali semula menyokong kerajaan.²³

Begitu pun, kejayaan besar ini disusuli dengan permulaan kepada kewujudan konflik. Dalam teori konservatisme dan amalan sesebuah rejim konservatif, reformasi atau penyimpangan (*deviation*) berpotensi menimbulkan konflik dan mendatangkan ancaman kepada kestabilan rejim kerana ia melibatkan proses mengubahsuai kepentingan, institusi, struktur, dasar atau nilai yang telah sebatik dalam sesuatu sistem politik.²⁴ Konflik yang muncul ini bagaimanapun boleh menjelma dalam bentuk yang konstruktif

²⁰ ‘Pak Lah: No radical changes when I become PM’, *The Star*, 8 Julai 2003.

²¹ ‘Abdullah steps out of Mahathir’s shadow’, *Malaysiakini*, 30 November 2003, <http://www.malaysiakini.com/news/15985> (akses akhir pada 28 Disember 2010).

²² Rustam Sani, ‘Siapa hina usahawan Melayu?’, *Siasah*, 28 April 2006.

²³ Dipetik dari ‘Sikap Abdullah faktor utama BN menang’, *Utusan Malaysia*, 24 Mac 2004.

²⁴ Lihat Francis G. Wilson, ‘A Theory of Conservatism’, *The American Political Science Review*, 35, no. 1 (1941), 29; William J. Tompson, ‘Khrushchev and Gorbachev as Reformers: A Comparison’, *British Journal of Political Science*, 23, no. 1 (1993), 79; Mohamad Abu Bakar, ‘Konservatisme dan Konflik’, 124.

atau bersifat destruktif.²⁵ Antara senario umum yang boleh dikesan selepas berlakunya penyimpangan ini ialah konflik antara Mahathir dan Abdullah, peranan yang dimainkan oleh lingkungan terdekat Abdullah seperti Khairy, pengurusan ruang keterbukaan demokrasi, kemunculan komuniti elektronik dan media baru, tentangan terhadap perubahan yang ingin dibawa Abdullah, penyegaran semula pengaruh institusi beraja dan peningkatan momentum dalam isu-isu etno-agama. Impak dari konflik-konflik ini seterusnya membawa kepada keputusan mengejut PRU-12 dan seterusnya pengunduran Abdullah sebagai PM.

1.3 PERMASALAHAN KAJIAN

Interaksi antara persoalan reformasi dan konservatisme merupakan persoalan yang dikesan dengan konsisten sama ada secara implisit atau eksplisit sejak Abdullah menerajui kepimpinan negara. Dalam kempen PRU-11 2004, Abdullah mengakui ada mendengar tanggapan sesetengah penulis politik yang berasa tidak pasti sama ada UMNO akan menyokong perubahan yang ingin dibawanya. Abdullah menjawab yang beliau meyakini bahawa parti yang diterajuihnya akan bersamanya dan beliau mempunyai 'kasutnya sendiri' bagi mengisi 'kasut besar' Mahathir.²⁶ Tidak sampai setahun selepas Islam Hadhari diperkenalkan, Fathi Aris Omar mengkhawatiri bahawa gagasan itu akan digagalkan oleh konservatisme agama.²⁷ Walaupun pada peringkat awalnya Abdullah berjaya membayangi Mahathirisme, Bridget Welsh mengesan bahawa Abdullah mula

²⁵ Mohamad Abu Bakar, 'Konservatisme dan Konflik', 124.

²⁶ 'PM takes election campaign to Islamic opposition', *Malaysiakini*, 1 Mac 2004, <http://www.malaysiakini.com/news/18847> (akses akhir pada 28 Disember 2010).

²⁷ Fathi Aris Omar, 'Islam Hadhari Alternatif Konservatisme PAS dan Institusi-Institusi Agama Kerajaan', *Al Islam*, Julai 2004, 32.

berhadapan dengan masalah “jumud” dan “tentangan” dalam membawa reformasinya.²⁸ Elemen lain yang turut menjadi kekangan menurut K.S Nathan ialah igauan era Mahathir seperti korupsi, kronisme dan nepotisme.²⁹ Selepas 18 bulan pemerintahannya, Abdullah turut menyifatkan beberapa aspek perubahan yang ingin diusahakannya berhadapan dengan sindrom “lesu” dan “jumud”.³⁰ Menutup tirai 2006, majalah *TIME* menganggap konservatisme agama semakin meningkat dan menjejaskan pendekatan sederhana Abdullah.³¹

Selepas berlakunya tsunami politik 2008, persoalan ini menjadi lebih ketara diulas. Zainah Anwar berhujah yang agenda perubahan Abdullah gagal dilaksanakan kerana tentangan dari pusat kuasa yang berkuasa di dalam UMNO dan sekutunya BN, di dalam perkhidmatan awam, polis dan malah kabinetnya sendiri.³² Walaupun berlakunya keterbukaan, Chandra Muzaffar melihat masih wujudnya keinginan yang kuat di pihak eksekutif untuk mengekalkan kawalan sebanyak yang mungkin.³³ Rakan rapat Abdullah, Nordin Kardi turut mengakui betapa berat dilema yang dihadapi Abdullah apabila idealisme demokratiknya tidak dikongsi oleh mereka yang terhampir dengan Abdullah.³⁴ Bagi Ooi Kee Beng, perubahan yang berlaku dalam era Abdullah tidak begitu berjaya kerana unsur konservatisme yang begitu kuat dalam pakatan BN.³⁵ Walaupun diketahui tidak menyenangkan kepimpinan Abdullah, jurublog seperti Syed Azidi Aziz (*Kickdefella*)

²⁸ Welsh, ‘Malaysia in 2004: Out of Mahathir’s Shadow’, 155.

²⁹ K.S Nathan, ‘Malaysia: The Challenge of Money Politics and Religious Activism’, *Southeast Asian Affairs* (2006), 168.

³⁰ Abdullah Ahmad Badawi, ‘Ucapan The Harvard Club of Malaysia Dinner’ (5 Mei 2005), <http://www.pmo.gov.my/ucapan/?m=p&p=paklah&id=2945> (akses pada 12 Disember 2009).

³¹ Joe Cochrane dan Jonathan Kent, ‘Drifting Toward Extremism’, *Time*, 4 Disember 2006.

³² Zainah Anwar, ‘How the tables have turned’, *The Star*, 30 Mac 2008.

³³ Chandra Muzaffar, ‘Undesirable shortcut on the road to power’, *New Straits Times*, 9 Ogos 2008.

³⁴ Nordin Kardi, ‘Tidak mudah mengisi kebebasan’, *Utusan Malaysia*, 22 September 2008.

³⁵ Ooi Kee Beng, ‘The Struggle for Malaysia’s political leopards to change their spots’, 19 Ogos 2009, <http://www.iseas.edu.sg/viewpoint/okb19aug09.pdf> (akses pada 28 Ogos 2009).

turut menganggap konservatisme UMNO mempercepat pengunduran Abdullah.³⁶ Ahmad Atory pula menganggap perubahan radikal yang dibawa Abdullah seperti dasar keterbukaan dilihat sebagai tidak sesuai dilakukan dalam sistem yang sebatian dengan perubahan yang beransur-ansur dan bertentangan dengan sifat UMNO serta orang Melayu yang konservatif.³⁷ James Chin dan Wong Chin Huat juga menganggap legasi negatif Mahathir yang telah bertapak kukuh menjadi halangan besar buat Abdullah. Parti seperti UMNO menurut mereka begitu bergantung kepada politik penaungan dan etnosentrisme dan sebarang proses reformasi terhadap elemen-elemen seperti ini akan menimbulkan tentangan kuat.³⁸ Sentimen yang serupa turut dikongsi oleh bekas Ketua Unit Penyelidikan Persatuan Cina Malaysia (MCA), Stanley Koh yang menyifatkan legasi Mahathir memerangkap Abdullah dan pihak berkepentingan yang wujud dalam BN khususnya UMNO menghalang Abdullah untuk menunaikan janji-janjinya.³⁹ Dari kaca mata aktivis seperti V. Gayathry, ia antara lain berpunca daripada kabinet Abdullah yang didominasi oleh konservatif dan anti-reformis serta tidak menyokong penuh Abdullah.⁴⁰

Turut membuat ulasan yang sama ialah Denison Jayasooria yang menyatakan dasar Abdullah banyak ditentang institusi-institusi kerajaan sendiri.⁴¹ Bekas wartawan kritis

³⁶ Syed Azidi Aziz, 'Najib Will Bring BN To Speedy End' (26 Oktober 2008), <http://kickdefella.wordpress.com/2008/10/26/najib-will-bring-bn-to-speedy-end/#comments> (akses pada 26 Januari 2010).

³⁷ Ahmad Atory Hussain, *Politik Melayu Di Persimpangan*, 366-367.

³⁸ James Chin dan Wong Chin Huat, 'Malaysia's Electoral Upheaval', *Journal of Democracy*, 20, no.3 (2009), 81-82.

³⁹ Stanley Koh, 'The Ghost of Mahathirism', *Free Malaysia Today*, 27 Julai 2011, <http://www.freemalaysiatoday.com/category/opinion/2011/07/27/the-ghosts-of-mahathirism/> (akses pada 28 Julai 2011).

⁴⁰ Dipetik dari 'Special Report: Abdullah Ahmad Badawi', *The Edge*, 6 April 2009.

⁴¹ Dipetik dari 'Special Report: Abdullah Ahmad Badawi', *The Edge*, 6 April 2009.

akhbar *The Sun*, Terence Fernandez memberikan misalan bagaimana kebebasan media mengalami zaman pencerahan semasa era Abdullah tetapi mereka yang berada di bawah Abdullah tidak menyokongnya.⁴² Dalam nada yang lebih keras, pemimpin Parti Tindakan Demokratik (DAP), Lim Kit Siang meminta kepimpinan UMNO dan BN berkongsi tanggungjawab dengan Abdullah kerana gagal memberikan sokongan yang diperlukan dan dalam banyak perkara mensabotaj reformasi yang ingin dibawa Abdullah.⁴³ Tidak terkecuali memberikan pandangan yang serupa ialah Khairy Jamaluddin. Walaupun mengakui isu kepimpinan Abdullah dan faktor beliau sebagai antara penyebab kepada keputusan PRU-12, beliau tidak melupakan faktor tentangan terhadap perubahan yang datang dari pelbagai pihak termasuklah parti dan kerajaan yang diterajui Abdullah.⁴⁴ Nur Jazlan, Ahli Parlimen Pulau dari UMNO turut menyifatkan Abdullah merupakan “mangsa terbaru” terhadap sindrom “lesu” yang berlaku dalam UMNO.⁴⁵ Bagi kebanyakan pemerhati dan sesetengah sarjana pula, sejarah Abdullah diujahkan menyamai nasib yang menimpa pemimpin tersohor Kesatuan Soviet, Mikhail Gorbachev (1985-1991) yang melakukan dasar keterbukaan dan penstrukturan semula khususnya dengan melihat kepada keputusan PRU-12.⁴⁶

⁴² Terence Fernandez, ‘It’s all about seeking the truth’, *The Sun*, 16 Jun 2009.

⁴³ Lim Kit Siang, ‘Abdullah’s warning against return of Mahathirism – Will Najib scotch talk of imminent ISA arrest of Anwar?’, 26 Mac 2009, <http://blog.limkitsiang.com/2009/03/26/abdullah%E2%80%99s-warning-against-return-of-mahathirism-%E2%80%93-will-najib-scotch-talk-of-imminent-isa-arrest-of-anwar> (akses pada 13 Januari 2010).

⁴⁴ Khairy Jamaluddin, ‘Conversations: The Truth about Khairy’, *The Sun*, 23 Oktober 2008.

⁴⁵ Nur Jazlan Mohamed, ‘The malaise of Umno and its latest casualty, Pak Lah’, *The Malaysian Insider*, 28 September 2008, <http://www.themalaysianinsider.com/litee/opinion/article/The-malaise-of-Umno-and-its-latest-casualty-Pak-Lah/> (akses pada 23 Disember 2008).

⁴⁶ Lihat Hishamuddin Rais, ‘Pak Lah – Gorby Malaysia’, *Malaysiakini*, 2 April 2008, <http://www.malaysiakini.com/columns/80763> (akses pada 13 Julai 2009); ‘South-East Asia’s Gorbachev?’, *The Economist*, 3 Julai 2008, http://www.economist.com/node/11670350?story_id=11670350 (akses pada 17 Disember 2010); Baradan Kuppusamy, ‘Abdullah need only make some changes’, *The Star*, 8 Julai 2008; Leslie Lopez, ‘PM Abdullah’s legacy’, *The Straits Times*, 2 April 2009; Hazlan Zakaria, Wind of change, *Malaysiakini*, 28 November 2011, <http://www.malaysiakini.com/news/182635> (akses pada tarikh yang sama).

Malah sehinggalah selepas berlakunya peralihan kuasa antara Abdullah dan Najib, Karim Raslan menyifatkan cabaran terbesar Najib ialah memastikan “konservatisme” UMNO tidak dijadikan halangan dalam merealisasikan perubahan yang lebih menyeluruh.⁴⁷ Akhir sekali, Abdullah pada 2011 membuat dua pengakuan penting bahawa; *Some [reforms] didn't find traction because there were influential and powerful pressure groups and individuals who sought to derail these reforms.*⁴⁸ Tujuh bulan kemudiannya, beliau dengan lebih terbuka menyelar penentangan “senyap” yang wujud daripada golongan *hardliners* yang “ingin mengekalkan sistem yang lama, yang masih ingin menguasai aliran maklumat serta menggunakan akta-akta dan enakmen untuk membisukan rakyat”.⁴⁹

Justeru, jika kesemua kenyataan ini dirangkumkan, ia membawa maksud wujudnya pertentangan antara dua keadaan yang saling berinteraksi iaitu perubahan dan reformasi yang ingin diambil Abdullah dan juga reaksi yang timbul dari tindakan tersebut khususnya persoalan lesu, kejumudan, pihak berkepentingan, masalah legasi, tentangan terhadap perubahan serta konservatisme yang wujud dalam UMNO. Begitu pun, sebahagian besar dari hujah dan kenyataan-kenyataan ini bukanlah dibuat melalui satu kajian akademik berteraskan lensa konservatisme. Ia hanya disentuh secara kebetulan dan sepintas lalu dalam menerangkan secara umumnya pandangan atau penilaian mengenai kepimpinan Abdullah. Mempertimbangkan hujah bahawa “konservatisme

⁴⁷ Karim Raslan, ‘Challenge of Reform’, *The Star Special Issue*, 11 Julai 2009.

⁴⁸ Abdullah Ahmad Badawi, ‘Interview: The mellow life’, *The Edge*, 7 Februari 2011.

⁴⁹ Abdullah Ahmad Badawi, ‘Ucapan Balas Penerimaan Ijazah Kehormat Doktor Keusahawanan Dalam Pembangunan Modal Insan oleh Universiti Malaysia Kelantan’, 19 September 2011, salinan penuh teks ucapan disampaikan kepada pengkaji melalui ehsan pihak Universiti Malaysia Kelantan.

melibatkan teori mengenai perubahan”⁵⁰ dan perubahan dalam teori konservatisme berpotensi mencetuskan konflik, permasalahan kajian ini tertumpu kepada persoalan bagaimanakah konservatisme boleh menerangkan dinamika perubahan yang diambil Abdullah dan juga legasi yang ditinggalkannya? Bagaimanakah kedudukan Abdullah dapat dilihat secara teoritikalnya kerana fakta-fakta umum yang ada mencadangkan beliau menerima tentangan yang meluas dari UMNO yang diterajuinya? Justeru, dengan menggunakan perspektif konservatisme dan sifatnya dalam sesebuah rejim konservatif yang diterajui oleh parti tunggal dominan iaitu UMNO,⁵¹ kajian ini mengemukakan hipotesis bahawa legasi Abdullah merupakan manifestasi proses penyimpangan yang dikenali sebagai legasi pemikiran neokonservatif. Hujah mengenai permasalahan kajian ini boleh diperjelaskan dengan lebih lanjut dengan menghubungkannya dengan pembangunan kerangka teoritikal dalam bab ini dan sorotan kajian di bab dua.

1.4 PERSOALAN KAJIAN

Berdasarkan permasalahan di atas, kajian ini berhasrat menjawab tujuh persoalan utama sama ada secara langsung atau tidak langsung menerusi analisis bab satu hingga lapan.

- i. Bagaimanakah UMNO dapat dianggap sebagai sebuah rejim konservatif?
- ii. Bagaimanakah legasi dan perubahan yang dibawa oleh Abdullah dapat dianggap sebagai cerminan pemikiran neokonservatif?
- iii. Setakat manakah perubahan-perubahan yang diambil Abdullah merupakan satu penyimpangan dari Mahathirisme?

⁵⁰ Wilson, ‘A Theory of Conservatism’, 30.

⁵¹ Rejim di sini bermaksud suatu ‘kepimpinan politik nasional’ khususnya UMNO sebagai parti dominan yang mengetuai Barisan Nasional. Lihat Simon Barraclough, ‘Managing the Challenges of Islamic Revival in Malaysia: A Regime Perspective’, *Asian Survey*, 23, no. 8 (1983), 958.

- iv. Bagaimana konservatisme memainkan peranan sebagai penghalang terhadap perubahan yang cuba dibawanya?
- v. Apakah konflik yang wujud dari perubahan-perubahan yang dilaksanakan oleh Abdullah? Apakah unsur konstruktif dan destruktif yang terbit dari konflik ini?
- vi. Apakah reaksi yang wujud dari pihak konservatif tradisional iaitu suara perdana UMNO terhadap perubahan yang cuba dibawa Abdullah?
- vii. Apakah impak reformasi Abdullah terhadap kepimpinan Najib?

1.5 OBJEKTIF KAJIAN

Sejajar dengan persoalan-persoalan kajian yang dinyatakan, kajian ini mempunyai tujuh objektif penting iaitu:

- i. Menjelaskan sifat-sifat UMNO sebagai sebuah rejim konservatif.
- ii. Mengaitkan perubahan-perubahan yang dilaksanakan Abdullah dengan menghubungkaitkannya dengan satu landasan teoritikal baru.
- iii. Menilai setakat mana Abdullah berjaya memisahkan dirinya daripada Mahathirisme.
- iv. Membuktikan impak konservatisme dalam konteks perubahan yang diambil Abdullah.
- v. Menganalisis konflik yang timbul kesan dari perubahan-perubahan yang dilaksanakan oleh Abdullah.
- vi. Menunjukkan dinamika dan interaksi yang berlaku antara kepimpinan Abdullah dan UMNO dalam proses perubahan yang cuba dibawanya.
- vii. Menilai impak reformasi yang diasaskan Abdullah terhadap kepimpinan Najib.

1.6 KERANGKA TEORITIKAL

Bagi memandu kajian ini, dua perspektif yang akan digunakan ialah konservatisme dan neokonservatisme.

1.6.1 Konservatisme

Sekian banyak kajian menganggap konservatisme merupakan istilah yang cukup menimbulkan kesukaran dan sering diperdebatkan.⁵² Diletakkan secara mudah, pengkaji mengambil maklum bahawa konservatisme sememangnya perlu dilihat dengan sikap yang berhati-hati kerana dimensi “kecairannya” (*fluidity*).⁵³ Namun, fakta ini tidak harus dijadikan penghalang untuk menerokainya sebagai satu lensa yang berpotensi dalam menganalisis sifat parti dominan Malaysia, UMNO. Pandangan pertama melihat konservatisme hanya merupakan karektor atau kecenderungan memilih sesuatu kebiasaan yang telah terbukti.⁵⁴ Golongan ini menolak konservatisme sebagai sebuah ideologi atau sebarang penteorian abstrak sepertimana juga yang diujahkan oleh tokoh yang sering dianggap sebagai pengasas konservatisme, Edmund Burke (1729-1797).⁵⁵ Dalam konteks umum, pandangan pertama ini merupakan sifat konservatif yang secara

⁵² Lihat antaranya Wilson, ‘A Theory of Conservatism’; Robert A. Nisbet, ‘Conservatism and Sociology’, *The American Journal of Sociology*, 58, no. 2(1952); Herbert McClosky, ‘Conservatism and Personality’, *The American Political Science Review*, 52, no. 1 (1958); Hans-Gerd Schumann, ‘The Problem of Conservatism: Some Notes on Methodology’, *Journal of Contemporary History*, 13, no. 4 (1978); John T. Jost, Jack Glaser, Arie W. Kruglanski dan Frank J. Sulloway, ‘Political Conservatism as Motivated Social Cognition’, *Psychological Bulletin*, 129, no. 3 (2003).

⁵³ Pandangan ini dikemukakan oleh seorang sarjana, K. Ramanathan dalam sesi pembentangan cadangan penyelidikan pengkaji pada 15 Oktober 2009 di Universiti Sains Malaysia.

⁵⁴ Michael Oakeshott, *Rationalism in Politics and Other essays* (London: Methun & Co.Ltd, 1967), 168-169; Russel Kirk, *The Politics of Prudence* (Detroit: ISI Books, 1993), 1-4.

⁵⁵ Iain Hampsher-Monk, *The Political Philosophy of Edmund Burke* (London: Longman, 1987), 32.

amnya dipunyai oleh semua manusia pada setiap masa dan tidak dapat dielakkan.⁵⁶ Tafsiran kedua pula melihat konservatisme dalam bentuk yang lebih sistematik iaitu sebagai sebuah falsafah, ideologi, teori, dan sistem kepercayaan.⁵⁷ Biarpun diakui istilah-istilah ini mempunyai kedudukan dan perbezaan yang tersendiri,⁵⁸ dapatan yang ditemui dalam kajian-kajian mengenai konservatisme tidak menampakkan satu pemisahan besar memandangkan ia sering digunakan secara bersilih ganti khususnya dalam konteks negara-negara Asia seperti Malaysia.⁵⁹ Dulu (*precedent*) yang diperolehi dari kajian-kajian ini juga mencadangkan bahawa konservatisme boleh digunakan sebagai ideologi yang mendasari sistem politik Malaysia. Hal ini kerana ideologi boleh dianuti secara tidak disedari dan tidak semestinya diinstitusikan secara nyata.⁶⁰ John Funston dalam kajiannya mengenai ideologi parti UMNO dan Parti Islam Semalaysia (PAS) sememangnya mengakui bahawa ideologi tidak wujud secara jelas khususnya dalam perjuangan rejim pemerintah. Begitu pun, sesuatu yang menurutnya mempunyai “dasar ideologi yang implisit” dan unsur “praktikal” boleh mencakupi

⁵⁶ Hans-Jurgen Puhle, ‘Conservatism in Modern Germany’, *Journal of Contemporary History*, 13, no.4 (1978), 692.

⁵⁷ Lihat kepelbagaian ini dalam Matthew Festenstein dan Michael Kenny, *Political Ideologies* (Oxford: Oxford University Press, 2005), 119-174.

⁵⁸ Menurut seorang sarjana, ideologi politik merupakan kepercayaan sesuatu kumpulan dan tidak harus digunakan secara bertukar ganti dengan dua lagi istilah iaitu teori politik dan falsafah politik. Teori politik pula merujuk kepada teori saintifik atau generalisasi mengenai politik berdasarkan himpunan data. Falsafah politik dalam pada itu lebih bersifat evaluatif dan normatif iaitu satu set idea mengenai keharusan kerajaan dan masyarakat. Kaitan antara ketiga-tiga ini timbul memandangkan falsafah politik sebahagiannya didasarkan kepada teori politik. Ideologi politik pula mengandungi kedua-dua unsur teori dan falsafah politik khususnya generalisasi tertentu. Namun dalam ideologi politik, generalisasi ini menjadi satu sistem kepercayaan. Lihat Lyman Tower Sargent, *Contemporary Political Ideologies*, Ed. Ke-10 (Belmont: Wadsworth Publishing Company, 1996), 4.

⁵⁹ Lihat contohnya tiga kajian penting yang menghubungkan konservatisme dan Nilai Asia seperti Garry Rodan, ‘The Internationalization of Ideological Conflict: Asia’s New Significance’, *The Pacific Review*, 9, no. 3 (1996); Richard Robison, ‘The politics of ‘Asian Values’’, *The Pacific Review*, 9, no. 3 (1996); Kanishka Jayasuriya, ‘Understanding ‘Asian values’ as a form of reactionary modernization’, *Contemporary Politics*, 4, no.1(1998).

⁶⁰ Sargent, *Contemporary Political Ideologies*, 4-5; Jae Hyon Lee, ‘UMNO Factionalism and the Politics of Malaysian National Identity’, Tesis Ph.D (School of Politics and International Studies, Murdoch University, Australia, 2005), 10.

maksud ideologi yang sebenarnya.⁶¹ Hujah ini dapat menerangkan penggunaan ideologi dari perspektif yang berbeza seperti yang dilakukan dalam beberapa kajian seperti ideologi di kalangan elit pentadbiran awam,⁶² ideologi Mahathirisme,⁶³ ideologi developmentalisme⁶⁴ dan ideologi negara pembangunan.⁶⁵ Justeru, ia sekaligus memperlihatkan bahawa ideologi tidak seharusnya dihadkan tafsirannya terhadap elemen yang tersingkap secara eksplisit. Bagi melanjutkan hujah ini, perbincangan akan melihat kepada wacana konservatisme dalam politik Malaysia yang boleh ditemui dalam dua konteks.

Konteks pertama ialah dalam melihat pengkelasan spektrum politik khususnya dengan menelusuri perbincangan mengenai gerakan nasionalisme Tanah Melayu. Aliran “kanan” mewakili kuasa politik yang dominan iaitu pemerintahan kerajaan Perikatan/BN yang ditunjangi UMNO mempertimbangkan sejarah golongan ini yang mampu mengakomodasi kehendak British dalam mendapatkan kemerdekaan. Sehubungan itu, mereka secara amnya dianggap sebagai “nasionalis konservatif” berdasarkan kepimpinannya yang datang dari elit aristokrat, pro-British dan cenderung mengekalkan kelangsungan beberapa aspek tradisional kaum masing-masing. Lawan kepada kutub ini ialah aliran “kiri” seperti Parti Komunis Malaya (PKM), Kesatuan Melayu Muda (KMM), Parti Kebangsaan Melayu Malaya (PKMM) dan Angkatan

⁶¹ John Funston, *Malay Politics in Malaysia: A Study of UMNO & PAS* (Kuala Lumpur: Heinemann, 1980), 134.

⁶² James C Scott, *Political Ideology in Malaysia: Reality and the Beliefs of an Elite* (New Haven: Yale University Press, 1968).

⁶³ Khoo Boo Teik, *Paradoxes of Mahathirism: An Intellectual Biography of Mahathir Mohamad*.

⁶⁴ Francis Loh Kok Wah, ‘Developmentalism and the Limits of Democratic Discourse’ dalam Francis Loh Kok Wah dan Khoo Boo Teik (pnyt.), *Democracy in Malaysia: Discourses and Practices* (Surrey: Curzon Press, 2002).

⁶⁵ Abdul Rahman Embong, *Development and Well-Being* (Bangi: Penerbit UKM, 2005).

Pemuda Insaf (API). Aliran ini dianggap berbentuk “radikal” dan gagal mendapatkan pengiktirafan British serta sebahagian besar rakyat Tanah Melayu.⁶⁶ Walaupun begitu, pengkelasan ini sering dicabar oleh sarjana-sarjana tempatan kerana ia banyak didasarkan atas tafsiran British dan dianggap meminggirkan peranan golongan kiri dan juga golongan reformis Islam.⁶⁷ Satu pengkelasan yang lebih bersesuaian khususnya dalam konteks politik Melayu ialah dengan melihat kajian Gazaly A. Malek yang tidak menggunakan pengkategorian “kiri” dan “kanan” sebaliknya merujuk aliran kiri Melayu sebagai “radikal konservatif” dan UMNO sebagai “konservatif”.⁶⁸

Walaupun bukan skop kajian ini untuk mendalami debat di atas tetapi dalam konteks kajian ini harus diingatkan bahawa konservatisme tidak semestinya dikaitkan hanya dengan penyandang kuasa kerana ia juga boleh wujud dalam mana-mana kontinum politik sama ada kiri atau kanan, sama ada demokratik ataupun autoritarian dan sama ada rejim pemerintah atau pembangkang.⁶⁹ Seperti hujah Samuel Huntington, konservatisme lebih merupakan persoalan kedudukan (*positional*). Beliau melihat konservatisme sebagai satu sistem idea yang diguna pakai untuk menjustifikasikan sebarang orde sedia ada dari sebarang cabaran yang boleh menjejaskan sifat dan bentuknya. Sebarang tindakan yang dilihat bertentangan dengan keadaan atau

⁶⁶ Gordon P. Means, *Malaysian Politics* (London: Hodder and Stoughton, 1976), 98; Rustam A. Sani, *Social Roots of the Malay Left* (Petaling Jaya: SIRD, 2008), 19.

⁶⁷ Lihat antaranya Mohamad Abu Bakar, ‘Politik Melayu: Kekirian dan Islamisasi’, *Dewan Budaya*, Mei 1990; Mohamed Salleh Lamry, *Gerakan Kiri Melayu dalam Perjuangan Kemerdekaan* (Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia, 2006); Ahmad Fauzi Abdul Hamid, ‘Malay Anti-Colonialism in British Malaya: A Re-appraisal of Independence Fighters of Peninsular Malaysia’, *Journal of Asian and African Studies*, 42, no. 5 (2007).

⁶⁸ Gazaly A. Malek, ‘The Outcome of the Radical-Conservative Conflict in Modern Malay Politics : The Malayan Union Crisis and the Triumph of Conservatism, 1942-1948’, Tesis Sarjana (Concordia University, Kanada, 1994).

⁶⁹ Andrew Heywood, *Political Ideologies: An Introduction* (Houndmills, Macmillan, 1992), 54; Jost, Glaser, Kruglanski dan Sulloway, ‘Political Conservatism as Motivated Social Cognition’, 342-343.

persetujuan yang telah diinstitusikan dengan baik akan dianggap sebagai musuh konservatisme.⁷⁰

Berdasarkan hujah ini, tidak menghairankan perbincangan mengenai konservatisme di Malaysia tidak terhad berkisar hanya terhadap rejim pemerintah. Sebagai contohnya, dalam konteks yang kedua, konservatisme seringkali ditemui dalam wacana mengenai gerakan Islam. Terdapat tanggapan yang melihat konservatisme merupakan salah satu daripada aliran pemikiran Islam di Malaysia.⁷¹ Debat juga sering wujud mengenai sifat parti seperti PAS yang dianggap “konservatif” dan “tradisional” berbanding UMNO yang mewakili aliran “progresif” dan “sederhana”.⁷² Namun dalam PAS juga, terdapat usaha untuk mengelaskannya kepada dua golongan iaitu “liberal” dan “konservatif”.⁷³

Berdasarkan fakta-fakta yang dibentangkan ini, nyata konservatisme harus digunakan mengikut konteks. Justeru bagi konteks kajian ini, kriteria utama pihak konservatif dalam kajian ini dirujuk sebagai rejim pemerintah yang diketuai oleh UMNO. Dengan kata lain dan dalam maksud yang longgar, parti-parti seperti UMNO, MIC dan MCA yang merupakan tunjang kepada BN merupakan “parti konservatif” serta menjadikan

⁷⁰ Samuel Huntington, ‘Conservatism as an Ideology’, *American Political Science Review*, 51, no. 2 (1957), 455.

⁷¹ Lihat contohnya Abdul Rahman Abdullah, *Pemikiran Islam di Malaysia: Sejarah dan Aliran* (Depok: Gema Insani, 1997).

⁷² Lihat contohnya Joseph Chin Yong Liow, ‘Political Islam in Malaysia: Problematising Discourse and Practice in the UMNO–PAS ‘Islamisation Race’’, *Commonwealth & Comparative Politics*, 42, no. 2 (2004); Ahmad Fauzi Abdul Hamid, ‘The Islamic Opposition in Malaysia: New Trajectories and Directions?’, RSIS Working Paper Series No.151 (Singapura: S.Rajaratnam School of International Studies, 2008).

⁷³ ‘Conservatives out to make comeback in PAS’, *The Sun*, 1 Jun 2007.

“konservatisme status quo” sebagai ideologi nasionalnya.⁷⁴ Memandangkan kajian ini menumpukan kepada Abdullah yang datang dari UMNO, maka pihak konservatif tradisional dalam kajian ini dirujuk sebagai UMNO yang mewakili rejim parti dominan.⁷⁵ Parti Liberal Demokrat (LDP) Jepun barangkali boleh diambil sebagai perbandingan terbaik dalam perbincangan ini. Jepun tidak mempunyai satu parti yang berideologi konservatif seperti di Amerika Syarikat dan Britain kerana LDP lebih dikenali sebagai parti pertengahan (*centrist*). Namun memandangkan LDP merupakan parti yang berjaya mengekalkan kelangsungan kuasa untuk tempoh yang agak lama (1955-2009),⁷⁶ ia sering dirujuk sebagai rejim konservatif yang secara langsungnya mempraktikkan ideologi konservatisme.⁷⁷ UMNO pada takat yang besar menyerupai LDP. Selain hampir seusia dan merupakan parti dominan yang menguasai Malaysia untuk sekian lama, ia turut mempunyai beberapa persamaan lain seperti kewujudan “kompleks parti-birokrasi”, berjaya mengubah wajah negara dan juga begitu lama

⁷⁴ Lihat Judith Strauch, ‘Tactical Success and Failure in Grassroots Politics: The MCA and DAP in Rural Malaysia’, *Asian Survey*, 18, no.12 (1978), 1280 & 1284.

⁷⁵ Selain UMNO, empat lagi parti dominan berbentuk ‘negara-parti’ yang dirujuk dalam kajian ini ialah Parti Komunis Soviet Union, Parti Liberal Demokrat Jepun, Parti Komunis China dan Parti Kuomintang Taiwan. Parti dominan di sini mengambil definisi yang diberikan oleh Maurice Duverger iaitu apabila *it represents a whole epoch, when its ideas, its methods, its whole style are identical with those of an epoch. A ruling party is one that is believed to be one. Even the enemies of a dominant party, even citizens who do not vote for it, acknowledge its superior status and influence; they deplore it, but admit it.* Lihat Maurice Duverger, *Political Parties: Their Organization and Activity in the Modern State* (New York: Wiley, 1963), 308-309. Parti dominan menurut Ora John Reuter dan Thomas F. Remington juga merupakan *a party that has the leading role in determining access to most political offices. It shares some powers over policy making, patronage distribution, and political appointments and uses privileged access to the public purse and public policy to maintain its position in power.* Kajian Reuter dan Remington ini turut menggunakan Parti Komunis Soviet Union sebagai kajian kes parti dominan. Lihat ‘Dominant Party Regimes and the Commitment Problem: The Case of United Russia’, *Comparative Political Studies*, 42, no. 4 (2009), 503-504.

⁷⁶ LDP sebelum itu pernah terkeluar sebagai parti pemerintah dalam tempoh yang singkat iaitu selama sebelas bulan dalam tempoh 1993-1994.

⁷⁷ Jose Antonio Crespo, ‘The Liberal Democrat Party in Japan: Conservative Domination’, *International Political Science Review* 16.2 (1995); T. J Pempel, *Regime Shift: Comparative Dynamics of The Japanese Political Economy* (Ithaca and London: Cornell University Press, 1998).

berkuasa dalam iklim politik yang tidak menghargai akauntabiliti.⁷⁸ Tidak menghairankan, beberapa pemimpinnya seperti Abdullah, Mahathir dan Najib seringkali merujuk kemandirian UMNO dengan menggunakan contoh LDP khususnya selepas PRU-12.⁷⁹ Dengan maksud lain, wujud hubungan simbiotik yang jelas antara kedua-dua parti ini. Fakta ini dapat menjelaskan bahawa rejim konservatif tidak sekadar mempunyai maksud yang negatif seperti kuno atau terkebelakang kerana ia turut diaplikasikan terhadap LDP yang memimpin negara yang paling maju di dunia. Namun elemen yang sebenarnya dikandungi oleh sesebuah rejim konservatif boleh dikesan dari beberapa pemahaman lain.

Kajian T.J Pempel contohnya mengungkap bahawa konservatisme yang dimaksudkan dalam rejim konservatif Jepun meliputi elemen–elemen dominan yang menjadi penyatu dan mengekalkan sistem tersebut. Susunan ini tidak tergoncang dan berjaya mewujudkan kestabilan politik melalui hubungannya dengan institusi pemerintah. Dalam maksud lain, ia merupakan satu bentuk keseimbangan dan persetujuan yang telah dicapai dalam memberikan kelebihan kepada rejim berkenaan dalam usahanya mengekalkan kekuasaan.⁸⁰ Dalam maksud Karl Mannheim, ia merupakan aspek-aspek yang telah menjadi sebatik dalam sesuatu rejim konservatif.⁸¹ Pemahaman di atas dengan itu boleh mengesahkan definisi konservatisme yang diberikan Mohamad Abu Bakar

⁷⁸ Lihat perbincangan lanjut di halaman 187-188 dan 345.

⁷⁹ Abdullah Ahmad Badawi, 'Wawancara: Pemimpin Perlu Bersih', *Utusan Malaysia*, 9 Oktober 1993; 'BN mungkin akan ditolak seperti LDP - Dr M', *Harakah Daily.Net*, 12 September 2009; 'Najib: Umno perlu sedar belum bebas 'ancaman'', *The Malaysian Insider*, 11 Mei 2010, <http://www.themalaysianinsider.com/bahasa/article/najib-umno-perlu-sedar-belum-bebas-ancaman> (akses kali terakhir pada 12 Julai 2010).

⁸⁰ T.J Pempel, *Policy and Politics in Japan: Creative Conservatism* (Temple University Press: Philadelphia, 1982) khususnya bab 1.

⁸¹ Karl Mannheim, *Essays on Sociology and Social Psychology* (London: Routledge, 1966), 95-96.

sebelum ini iaitu sebagai nilai-nilai dominan dan pemikiran dasar yang berfungsi sebagai konsep pengorganisasi dan modus operandi dalam perlakuan politik. Maksud yang sama juga dicadangkan oleh seorang lagi sarjana iaitu Lynne Poole dalam kajiannya mengenai rejim konservatif di Jerman. Dalam menerangkan pengoperasian “rejim kebajikan konservatif” Jerman, beliau merujuk sifat-sifat konservatif itu terbit dari “ciri-ciri khas” yang telah dimaktubkan ke dalam perlembagaan Jerman, *Basic Law* yang diperkenalkan pada 1949. Tidak sekadar itu, ia juga diperkukuhkan dengan kewujudan “prinsip pengorganisasi” yang saling berjalanan dan melengkapi.⁸²

Kriteria kedua yang boleh digunakan ialah dengan mengaplikasikan prinsip-prinsip konservatisme ke dalam kepercayaan dan amalan politik UMNO. Harus dijelaskan bahawa tidak semua prinsip konservatisme dipegang oleh mana-mana konservatif tetapi adalah sesuatu yang pasti bahawa mereka mendukung sebahagian besar daripada prinsip-prinsipnya.⁸³ Lantaran itu, empat prinsip utama konservatisme khususnya yang berkaitan dengan politik dan pemerintahan seperti yang diutarakan oleh Andrew Vincent diketengahkan bagi tujuan kajian ini.⁸⁴ Ia juga berdasarkan duluan beberapa kajian yang menganggap ia sebagai prinsip-prinsip konservatisme yang universal⁸⁵ dan mempunyai keselarian dengan beberapa kajian yang telah dilakukan dalam melihat pengaruh

⁸² Lynne Poole, ‘Germany: A Conservative Regime in Crisis?’ dalam Allan Cochrane, John Clarke dan Sharon Gewirtz (pnyt.), *Comparing Welfare States* (London: Milton Keynes dan The Open University, 2001), 154-155.

⁸³ Lihat contohnya Kirk, *The Politics of Prudence*, khususnya bab 2; Ian Hall dan Nicholas Rengger, ‘The Right that failed? The ambiguities of conservative thought and dilemmas of conservative practice in international affairs’, *International Affairs*, 81, no.1 (2005), 71.

⁸⁴ Andrew Vincent membahagikan sifat konservatisme mengikut empat ciri iaitu sifat semula jadi manusia, penaakulan dan tindakan, politik dan pemerintahan dan juga ekonomi. Lihat *Modern Political Ideology*, Ed-2 (Oxford: Blackwell Publishers, 1995), 67-82.

⁸⁵ Lihat antaranya McClosky, ‘Conservatism and Personality’, 30-31; Rodan, ‘The Internationalization of Ideological Conflict: Asia’s New Significance’, 340.

konservatisme dalam politik Malaysia.⁸⁶ Keempat-empat prinsip ini dianggap merupakan ciri yang dipegang oleh UMNO sebagai parti konservatif.

Prinsip pertama, konservatif berpegang kepada pendekatan preskripsi dan prinsip pengikatan (*attachment*)⁸⁷ iaitu penekanan terhadap persoalan tradisi, waktu silam, duluan, konvensyen, institusi, keharmonian dan kelangsungan. Bagi mereka, tradisi seringkali dijadikan keutamaan kerana ia telah memberikan satu *prima facie* dalam memenuhi keperluan tertentu⁸⁸ dan mengandungi “kebenaran-kebenaran politik”.⁸⁹ Kepada Giddens, tradisi merupakan nadi kepada konservatisme.⁹⁰ Namun harus dijelaskan bahawa tradisi juga boleh direka bentuk dan dikonstruksi seperti yang diujahkan oleh Eric Hobsbawm. Menurut beliau, tradisi seperti ini merupakan penerapan beberapa nilai dan norma melalui kaedah pengulangan bagi mengandaikan bahawa ia merupakan satu bentuk kesinambungan daripada praktik waktu lampau. Dalam mana tradisi yang tulen mengikat kepatuhan dan keakuran masyarakat, tradisi yang dicipta lebih berbentuk kabur dari segi nilai, hak-hak yang wujud darinya dan kewajipan yang dituntut dari anggota masyarakat atau sesuatu kumpulan tersebut.⁹¹

Prinsip kedua konservatif ialah mengutamakan kepentingan komuniti dan masyarakat melebihi individu. Untuk itu, konservatif amat menekankan keperluan untuk memberi

⁸⁶ Perbincangan lanjut lihat halaman 52-53.

⁸⁷ Edmund Burke, *Reflections On The Revolution in France* (pnyt.), Conor Cruise O'Brien (Harmondsworth: Penguin Books Ltd, 1968), 184.

⁸⁸ Jost, Glaser, Kruglanski dan Sulloway, 'Political Conservatism as Motivated Social Cognition', 342.

⁸⁹ Mohamad Abu Bakar, 'Konservatisme dan Konflik', 123.

⁹⁰ Anthony Giddens, *Runaway World: How Globalisation Is Reshaping Our Lives* (London: Profile Books, 2002), 42.

⁹¹ Eric Hobsbawm, 'The Invention of Tradition' dalam Eric Hobsbawm dan Terence Ranger (pnyt.), *The Invention of Tradition* (Cambridge: Cambridge University Press, 1983), 1-2, 10.

perhatian terhadap aspek-aspek seperti hierarki, autoriti, kepimpinan, undang-undang, disiplin dan kepatuhan.⁹² Konservatisme juga ditandakan menerusi penolakan terhadap usaha mencari kesamaan sosial. Hal ini kerana sesuatu susunan dan konvensyen tradisional secara sejarahnya berbentuk hierarki dan kurang egalitarian. Berikutan ini, aspek-aspek seperti kuasa dan keistimewaan terbahagi secara tidak rata. Justeru, menentang perubahan bermakna menentang sebarang percubaan untuk mengubah status quo yang dicirikan oleh ketidaksamaan ini.⁹³ Bagi Burke umpamanya, *[i]n this partnership all men have equal rights; but not to equal things... By having a right to everything they want everything.*⁹⁴

Hal ini tidaklah pula bermakna konservatif menentang terus perubahan. Merujuk kepada prinsip konservatif yang terakhir dalam kajian ini, konservatif tetap mempercayai bahawa perubahan harus diiktiraf dan diterima. Tetapi ia haruslah diimplementasikan secara beransur-ansur, tidak mengorbankan kepentingan terdahulu dan bersesuaian dengan bentuk semula jadi masyarakat tersebut. Idea perubahan yang radikal dan menyeluruh akan mengalami penentangan.⁹⁵ Dalam maksud lain, konservatif masih mempercayai keperluan pada perubahan berbeza dengan pihak ultra konservatif atau reaksioneri yang bukan sahaja skeptikal terhadap perubahan tetapi menginginkan orde masyarakat kembali kepada bentuk yang lampau dan sebelumnya.⁹⁶

⁹² Burke, *Reflections*, 372.

⁹³ Jost, Glaser, Kruglanski dan Sulloway, 'Political Conservatism as Motivated Social Cognition', 342.

⁹⁴ Burke, *Reflections*, 150-151.

⁹⁵ Burke, *Reflections*, 106 & 153; Noel O'Sullivan, *Conservatism* (London: Bent, 1976), 9 dan 12.

⁹⁶ Leon P. Baradat, *Political Ideologies: Their Origins and Impact*, Ed. Ke-5 (New Jersey: Prentice Hall, 1994), 13-14

Maka setelah meneliti kedua-dua kriteria yang digunakan dalam perbincangan ini, konservatisme dalam kajian ini bolehlah disimpulkan sebagai elemen-elemen instrumental yang telah diterima dan mempunyai keabsahan dalam suatu jangka masa yang lama serta menjadi batu asas terhadap interaksi orde politik rejim konservatif iaitu UMNO yang mengetuai BN. Konservatisme menjadi satu panduan yang memberikan keseimbangan, keharmonian dan kebolehamalan dalam kerangka sistem tersebut dan menentukan bagaimana institusi, kuasa, sumber dan konflik disusun dan diuruskan. Gabungan komponen dan segmen ini memberikan satu legitimasi dan kelebihan terhadap ekosistem rejim tersebut dan sentiasa dipertahankan dari perubahan-perubahan yang boleh mengubah sifat serta karektor rejim.

Sebagai rumusan, apakah yang boleh dirumuskan melalui ideologi konservatisme? Sekali lagi, kajian ini menghujahkan konservatisme tidak harus dilihat dalam maksud yang pejoratif kerana ia mempunyai prinsip yang agak rasional, teratur dan berhati-hati dalam melakukan perubahan. Namun apabila dikaitkan dengan persoalan politik, ia juga pada hakikatnya berpotensi bertindak dan berfungsi sebagai penjustifikasi dalam usaha meminimumkan ruang perubahan oleh elit rejim yang berkuasa.⁹⁷ Tidak menghairankan kerana itu, konservatisme dianggap sarjana sebagai mempunyai kecenderungan yang bertentangan dengan semangat demokrasi dan mempunyai karektor autoritarian kerana penekanannya terhadap rejim pemerintah yang kuat.⁹⁸

⁹⁷ Lihat Bernard Susser, *Political Ideology in the Modern World* (Boston: Allyn & Bacon, 1995), 39.

⁹⁸ Lihat Roger Scruton, *A Dictionary of Political Thought* (London: Pan Books, 1982), 91; Clinton Rossiter seperti dipetik dari Ted Honderich, *Conservatism* (Boulder: Westview Press, 1990), 126; Heywood, *Political Ideologies: An Introduction*, 55-56.